

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IX. a mortali detractone non excusatur, qui vel uni viro prudenti,
sine justa necessitate, revelat grave crimen occultum proximi, etiamsi vir
ille credatur secretum servaturus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

deramen, sicut in quacumque alia iusta defensione adversus injustum aggressorem. Hac ratione reus potest injustam contra se depositionem infirmare, manifestando crimen occultum (dummodo verum) deponentis.

61 Huc plerique Doctores revocant necessitatem consilii, consolationis, seu doloris leniendi; ex qua permittunt uni vel alteri amico narrare injuriam ab altero occulte acceptam, tamen si aliquam inde infamiam sit incururus. Hanc enim sibi imputare debet (inquiunt) eò quòd nimis durum esset, acceptam injuriam apud se debere concoquere, nec posse de ea conqueri apud amicum, consilium vel consolationis gratiã.

62 Verum id non facile admiserim. Nec enim consonum videtur Oraculo Apostolico: *Noli vinci à malo, sed vince in bono malo*, uti nec aliis Evangelicis Christiane patientiæ documentis. Imò nec rationi Christianæ, quæ dicitur proximum sine cogente necessitate non infamandum. Hoc autem fit in illo casu. Neque enim ad leniendum dolorem necessaria est proximi diffamatio: cum sine illa dolor leniri queat ad Deum amicorum amicissimum confugiendo, ab ipsoque patientiam & consolationem necessariam exorando, qui *consolatur nos in omni tribulatione nostra. 2. Cor. 1.*

63 Et quæ necessitas nominandi personam, consilium accipiendi, vel consolationis gratiã? An non potest amicus amicum consolari, consiliumque ipsi dare, licet nesciat personam injuriantis? Sed & afflictus animus difficilè servare potest necessarium moderamen, soletque acceptam injuriam exaggerare, suspitionesque & judicia temeraria interficere, amicisque indifferetis, eam ulterius propalaturis, accipiendæ consolationis prætextu rem revelare, vel pluribus quam necesse sit. Denique justum non est pro exigua consolatiumcula gravem proximo infamiam causare (uti plerumque fit) cum moderamen justum excedatur, dum tanto proximi malo exigua consolatiumcula emitur.

64 Nec ratio contradicentium solida est: quia non videtur satis christiana, imò siquid probat, probat licitam esse vindictam, seu reditionem mali pro malo ad leniendum dolorem, ut consideranti apparebit.

65 A fortiori rejiciendum est id quod Joannes de la Cruz ait in Directorio suo §. 8. q. 2. a. 2. dub. 3. *Si persona secretò injuriata, non valens se à dolore cohibere, in querimoniis erumpat publicas, non illico de peccato mortali damnatur, si injurians infametur: durum enim videtur, sic afflictum animum cohibere... cum hac naturalissimum sit, &c.* Ex sola namque imperfecta deliberatione excusari potest à mortali, si ex hoc injurians graviter infametur, nec nisi vitio corruptæ naturæ naturalissimum dici potest factum istud, eo scilicet modo quo naturalissima dicitur vindicta, cujus abstinencia, licet naturæ corruptæ dura, sub gravi obligatione est. Similiter ergo, &c. Christianus ergo, istis in casibus, di-

cere debet cum Psalmista: *propter verba labiorum suorum ego custodivi vias duras.*

Dicit quidem S. Thomas q. 73. a. 2. *Si 66 verba, per que fama alterius diminuitur, profert aliquis propter bonum necessarium, debitis circumstantiis observatis, non est peccatum, nec potest dici detractio.* Verum observanda est clausula ista: *propter bonum necessarium: necessitate utique tantã, quæ abstergere queat & quodammodo compensare proximi infamiam, aliæque inconveniencia ex ea secutura.* Tantò proinde gravior est detractio, quantò hinc minor est necessitas, inde gravior infamatio, notabiliorque inconveniencia ex ea sequi pronum est.

CAPUT IX.

A mortali detractio non excusatur, qui vel uni viro prudenti, sine justa necessitate, re-velat grave crimen occultum proximi, etiam si vir ille credatur secretum servaturus.

EST communis contra Cajetanum, Cordu-
bam & Navarrum, quibus id non vide-
tur esse mortale; quia ipsis videtur, quòd
tali viro prudenti dicere, moraliter perinde
est ac nulli dicere, vel saltem non est proximum
graviter infamare. Cum enim tanta sit bona
plurium opinio de aliquo, notabile non est, si
unus vel alter malam de te opinionem concipiat:
utpote quæ non est infamia simpliciter,
sed secundum quid.

Sed in contrarium est S. Chrysostomus, dum
hom. 3. ad popul. Antioch. dicit: *Hoc verò ri-
diculum magis est, quòd talem habentes vitam,
& res suas negligentes, cum aliquid arcanum
dixerint, rogant audientem, & adjurant, ne cui-
quam amplius alteri dicat, hinc declarantes,
quòd rem reprehensione dignam commiserunt. Sè
enim illum ut nemini dicat, rogas, & velut de
re non exigui momenti adjuras, multò magis
ea priorem huic dicere non oportebat. In tuo
sermone habebas: postquam ipsum prodidisti,
tunc salutem ipsius curas. Si non vis efferrì,
neque alteri ipse dicas. Postquam verò alteri
prodidisti sermonis custodiam, superflua facis,
& inutilia, admonens & obsecrans pro dictorum
custodia. Sed jucundum detrahere: imò jucun-
dum non detrahere. Detrahens enim deinceps in
agonia est, suspicatur, & timer, penitentiam
agit, & linguam suam mandit, timens & ire-
miscens, ne forte aliis enuntiatum verbum,
magnum sibi periculum offerat... Apud seipsum
verò continens, in securitate plurima cum mul-
ta vivet voluptate. Audisti sermonem (inquit
Eccles. 19.) moriatur in te: confide, non te
dirumpet. Quid est, moriatur in te? extingue
ipsum, desode, nec exire, neque penitus moveri
permittas. Hactenus Os aureum, manifestè in-
nuens talem esse detractorem, in re non par-
va; adeòque graviter peccare.*

Assertio itaque nostra probatur 1. ex Chry-
sostomo. 2. ex S. Thoma q. 73. a. 1. ad 2.
aiente: *Etiamsi uni soli aliquis de absente ma-
lum dicat, corrumpit famam ejus, non in toto,*

sed in parte, & quidem in parte notabili, dum notabile crimen proximi revelatur uni viro gravi & prudenti, uti patet in iudicio temerario, vel ab uno concepto de gravi crimine alterius.

70 3°. sicut pluris facienda est bona opinio apud unum virum gravem, prudentemque, quam apud multos imprudentes & leves; sic pluris facienda est bonæ opinionis corruptio apud unum virum prudentem, &c. Rectè proinde Sotus l. 5. q. 10. a. 2. conclus. 4. *Mallem crimen meum notum esse tribus, aut quatuor, quam uni gravissimo viro. Nam quamvis ex una parte presentius periculum imminet, ab illis divulgatum iri, quam ab isto; tamen ab altera parte ego pluris æstimo, in bona esse estimatione apud illum virum gravissimum, quam apud plures alios minoris estimationis. Unde infamia non est solum accipienda hic in rigore iuris, quando est apud plures; sed etiam secundum rei naturam.*

71 4°. vix est probus & honestus, qui non ægrius fert corruptionem bonæ famæ suæ apud unum vel alterum virum gravem, quam iacturam magnæ summæ pecuniariæ.

72 5°. si mortale non sit, grave crimen alterius uni amico prudenti revelare; neque hic amicus prudens mortaliter peccabit, alteri amico prudenti revelando; nec iste sursum revelando alteri. Atque ita crimen occultum proximi sine peccato mortali passim fieri poterit publicum (nemo est enim, qui amicum non habeat, quem credit prudentem) id autem concedi non potest.

73 Coniuges tamen sibi invicem revelare possunt occulta crimina filiorum, aliorumque domesticorum. Quia hoc spectat ad rectam familiæ administrationem. An etiam Religiosi Prælati occulta peccata Confratrum? Non, si gravia sint, nec Communitati nociva, per fraternamque correctionem emendabilia. Quia Religiosus mallet crimen suum feci à pluribus aliis, quam à solo Prælato suo, meritòque ægrius fert infamiam apud Prælatum, quam apud 20. fratres. Qua de re plura dixi agendo de correctione fraternæ. Nec Confessariis pœnitentes absque necessitate revelare possunt delicta complicum, sub prætextu causæ utilis. Non enim sufficit quacumque utilitas, sine necessitate. Aliàs liceret occultum crimen proximi, per fraternam correctionem emendabile, Judici immediatè deferre. Quod est contra Evangelium.

CAPUT X.

Mortalis detractionis reus est, qui publicè diffamatum in uno peccati genere, in alio non connexo diffamat.

74 Ita Adrianus quodlib. 2. diffic. 1. Salomius, Arragonius, & alii passim. Quia laborans infamiam in uno peccati genere, non idèo amittit jus ad famam in alio genere. Publicus namque concubinarius v.g. non prop-

terea excidit famam hominis à re aliena manum cohibentis, vel fidem Catholicam profitentis. Si tamen peccata sint connexa, justè diffamatus de uno, absque injuria diffamatur de altero. Quia ex peccatis connexis una resultat infamia. Nova proinde infamia non inuitur meretrici, si de ipsa dicas quòd juvenem ad peccatum verbis vel gestibus provocaverit.

Non placet ergo Sylvester verbo *detractionis* indistinctè dicens, non esse mortale, infamatum in uno genere graviore, infamare in alio leviori: tamen non diffitear, aliquos homines esse famam adeò prostrata, ut parum ipsis accretat infamiam, si aliud crimen, etiam non affine, de ipsis dicatur; idèque tunc non sit nisi veniale.

CAPUT XI.

Non est mortale contra justitiam, nec contra charitatem, nescientibus revelare crimen aliquis, in loco ubi de eo justè diffamatus est, sive per publicam sententiam Judicis, sive per notorietatem facti, vel famæ.

Et sententia communis. Sed ante probationem notandum 1°. crimen proximi tripliciter esse posse publicum, seu notorium. Primò publicitate juris, quando per confessionem vel convictionem in iudicio, vel per sententiam Judicis de eo constat. Secundò publicitate facti, dum crimen patratum est in loco publico, coram multis. Tertio publicitate famæ, vel (ut alii) publicitate indiciorum, quando fama criminis, ex sufficientibus indicibus orta, pervenit ad multos de Communitate, ad majorem scilicet partem illius, vel ad tot de Communitate personas, ut spectatis circumstantiis, moraliter fieri nequeat, quin ad notitiam majoris partis Communitatis, seu Civitatis, Pagis, Parochiæ, Viciniæ, Collegii vel Monasterii deveniat, ut si notum sit septem vel octo personis de Communitate, constante viginti personis; vel notum sit quidem vel viginti personis diversarum familiarum, de Communitate centum, vel mille personis constante.

Notandum 2°. crimen notum majori partem unius loci, non censeri publicum nisi respectivè ad eum locum. Unde si fama criminis solum vigeat in majori parte viciniæ, non illicò publicum censetur in tota urbe, si valde sit spatiosa; sicut nec eo ipso quo fama illius vigeat in una urbe, publicum censetur in tota Provincia. His notatis

Probat, id non esse contra justitiam, quia dum quis uno loco justè diffamatus est aliquo ex dictis modis, illo in loco excidit jure ad famam, & per accidens est quòd illam apud aliquos ignorantes adhuc retinet. Neque enim jure, sed factò dumtaxat retinet. Si enim de eo diffamatus sit per publicam Judicis sententiam, infamia ipsius censetur pars pœnæ pro peccato à Judice inflictæ: cum eo loco & tempore sententia publica profertur, quo magna esse solet populi frequentia, ut